

اگر انسان لذت تلاوت قرآن را بچشد بین خود و قرآن فاصله نمی اندازد

آیت الله جوادی آملی در کتاب قرآن در قرآن بیان کرد: اگر اهمیت و فضیلت تلاوت قرآن برای ما روشن شود و بدانیم که قرآن تکلم و سخن گفتن خداوند با ماست، و با طهارت باطن و انس با قرآن لذت تلاوت را بچشیم، هیچ گاه حاضر نمی شویم بین خود و قرآن فاصله بیندازیم و هرگز از فیض عظیم آن، حداقل با تلاوت پنجاه آیه در شبانه روز، محروم نمی گردیم.

آیت الله جوادی آملی در کتاب قرآن در قرآن بیان کرد: اگر اهمیت و فضیلت تلاوت قرآن برای ما روشن شود و بدانیم که قرآن تکلم و سخن گفتن خداوند با ماست، و با طهارت باطن و انس با قرآن لذت تلاوت را بچشیم، هیچ گاه حاضر نمی شویم بین خود و قرآن فاصله بیندازیم و هرگز از فیض عظیم آن، حداقل با تلاوت پنجاه آیه در شبانه روز، محروم نمی گردیم. به گزارش خبرگزاری مهر، با توجه به فرارسیدن ماه مبارک رمضان، ماه بهار قرآن، چکیده ای از مباحث آیت الله جوادی آملی در خصوص انس با قرآن را در کتاب قرآن در قرآن از نظر می گذرانیم:

تلاوت قرآن و درخشان شدن خانه ها

رسول اکرم(ص) در اهمیت تلاوت قرآن می فرماید: «نوروا بیوتکم بتلاوة القرآن ولا تتخذوها قبورا» [1] خانه های خود را با تلاوت قرآن نورانی کنید و خانه ها را به صورت قبر و گورستان درنیاورید. کسی که اهل قرآن نیست و به آن انس ندارد، مرده است و خانه او گور اوست. امام ششم(ع) فرمود: خانه ای که قرآن در آن تلاوت شود نورانی است: «یتراءه أهل السماء كما یتراءي أهل الأرض الكواكب الدري في السماء» [2] یعنی همان گونه که اهل زمین از ستارگان آسمان نور می گیرند و آن اجرام آسمانی برای مردم زمین چشمگیرند، خانه ای که در آن قرآن تلاوت می شود برای اهل آسمانها چشمگیر و درخشان است و آنها نیز از این خانه های نورانی کسب نور می کنند.

ادب تلاوت قرآن

اولین مرحله استفاده و بهره مندی از قرآن کریم تلاوت آیات است که در کنارش باید مضامین آنها را خوب فهمید و سپس بدان عمل کرد. باید سعی کنیم تلاوت ما شبیه تلاوت رسول الله (ص) و سلم باشد و مانند آن حضرت، عمق دل و جان خود را با قرآن پیوند زنیم؛ زیرا تمام رفتار و سیرت ایشان، از جمله تلاوتشان برای جامعه اسلامی اسوه حسنه ای است که باید بدان اقتدا کرد. ولقد کان لکم فی رسول الله أسوة حسنة [3]. آغاز تلاوت باید با استعاذه و پناه‌ده شدن به خداوند از شرّ وسوسه های شیطان باشد چنانکه فرمود: فإذا قرأت القرآن فاستعذ بالله من الشیطان الرجیم [4] و در هنگام تلاوت، وقتی به آیات رحمت می رسیم، با معنای آن آشنا شده و محتوای آن را که همان رحمت مخصوص است از خدای سبحان مسئلت کنیم و آنگاه که به آیات عذاب می رسیم از خدای سبحان، آمرزش، بخشایش و نجات طلب کنیم. چنین تلاوتی می تواند گرد و غبار قلب تلاوت کننده را بزداید.

با زبان و دهان آلوده نمی توان قرآن طاهر را تلاوت کرد، از این رو لازم است پیش از تلاوت به تطهیر و تنظیف جسمی و معنوی دهان و زبان بپردازیم. باید با مسواک کردن و مانند آن، فضای دهان را تمیز و نظیف نمود و با استغفار، بوی بد گناهای مانند غذای حرام و سخنان ناشایسته را زدود. باطن گناه جز تعفن و پلیدی نیست، به همین دلیل دستور فرموده اند: «تعطروا بالاستغفار لاتفضحکم روائح الذنوب» [5] یعنی با استغفار معطر شوید که بوی بد گناهان، شما را رسوا نکند.

اگر اهمیت و فضیلت تلاوت قرآن برای ما روشن شود و بدانیم که قرآن تکلم و سخن گفتن خداوند با ماست، و با طهارت باطن و انس با قرآن لذت تلاوت را بچشیم، هیچ گاه حاضر نمی شویم بین خود و قرآن فاصله بیندازیم و هرگز از فیض عظیم آن، حداقل با تلاوت پنجاه آیه در شبانه روز، محروم نمی گردیم.

انس با قرآن و مقام صالحین

خدای سبحان رسول الله (ص) را مستقیماً تحت ولایت خود معرفی کرده، می فرماید: إنا ولّیّ الله الذی نزلّ الكتاب وهو یتولیّ الصالحین [6] این آیه کریمه حاوی چند مطلب است: اول آنکه می فرماید خدا ولی رسول الله است ان ولّیّ الله دوم آنکه همان خدایی ولی رسول الله است که قرآن را نازل فرموده الذی نزلّ الكتاب و سوم آنکه خداوند متولی صالحین است وهو یتولیّ الصالحین. با توجه به این سه نکته می فهمیم که راه اینکه خدا ولی انسان باشد، آن است که انسان، صالح بشود و تا صالح نگردیم تحت ولایت الله نخواهیم بود و خدا هم تولی ما را نخواهد پذیرفت و بهترین راه صلاح هم انس با قرآن است. این جمله که می فرماید ولی رسول الله (ص) خدایی است که قرآن را نازل کرده، از باب تعلیق حکم بر وصف می باشد که مشعر به علیّت است؛ یعنی اگر کسی به قرآن عمل کند صالح می شود و اگر خداوند بخواهد ولی کسی بشود، از راه قرآن ولایت و تدبیر او را اعمال می کند.

به همین دلیل می فرماید: فاقروا ما تیسر من القرآن [7] آن مقدار که برای شما میسر است قرآن تلاوت کنید و با این کتاب الهی مأنوس باشید. حتی اگر معنای بعضی از آیات و سور برای شما روشن نشد، نگویید خواندن بدون ادراک چه اثری دارد. چون قرآن، کلام آدمی نیست که اگر کسی معنایش را نداند خواندنش بی ثمر باشد؛ بلکه نوری الهی است که خواندن آن به تنهایی عبادت است گرچه به معنایش آگاهی نداشته باشیم.

قرآن حبل الهی است که انس با آن و تدبّر در آن و ایمان و عمل به آن، انسان را بالا می برد و به مقام صالحین، ملحق می سازد

تا مستقیماً تحت ولایت الله قرار گیرد. اگر انسان مشمول ولایت الله بود تمام امورش را خدا اداره می کند و در آن مقام، دیگر هیچ راهی برای وسوسه و رخنه اهریمن نیست. خدا او را از تمام تیرگی ها و تاریکی ها نجات می دهد و او را نورانی می سازد الله ولی الذین امنوا یُخرجهم من الظلمات إلی النور[8] چنین شخصی در بین امت با نور حرکت می کند یعنی در حالی که حرکت و بصیرت و سیره اش روشن و روشنگر است وجعلنا له نورا یمشی به فی الناس[9] .

«صالحین» در این آیه، غیر از الذین امنوا و عملوا الصالحات[10] است. این صالحین ناظر به صلاح در «مقام ذات» است نه «مقام فعل». صالحین در مقام ذات یعنی ذواتی، به اندازه ای بالا آمده اند که ذاتشان صالح شده است. کار صالح چندان کاربردی ندارد ولی کارایی جان صالح کامل است. رسول الله (ص) و اهل بیت عصمت و طهارت(س) از صالحین هستند. خدای سبحان درباره بعضی از انبیای عظام فرموده که در قیامت او به صالحین ملحق می شود و این فی الاخرة لمن الصالحین[11] مقام ذات اگر صالح شود از او چیزی جز کار صالح صادر نمی شود ولی اگر ذات صالح نشد، ممکن است احياناً کار صالحی از او صادر نشود یا ناصالحی از او سر زند.

لازم است توجه شود که بین قوس نزول و صعود فرق است؛ زیرا به لحاظ قوس نزول، انسان کامل مانند حضرت رسول اکرم (ص) و نیز اهل بیت معصوم آن حضرت که از جهت منزلت نورانی، یک حقیقتند آن ذوات مقدس همتای قرآن کریمند، چون صادر اول و اولین کلام تکوینی خداوندند، نه آنکه تحت هدایت قرآن قرار گیرند، ولی به لحاظ قوس صعود، همه آن ذوات مقدس، همانند انسانهای دیگر مکلفند و باید تحت هدایت قرآن واقع شوند، آنان حداکثر بهره را از جهت علم و عمل از قرآن می برند تا صعودشان موازی نزولشان گردد، و دیگران چنین توفیقی را ندارند گرچه هر یک، سهمی از حمایت و هدایت قرآن را دارا خواهند بود.

گفتنی است دومین جشنواره ملی ملکوت با نام طرح ملی ملکوت با محوریت کتاب قرآن در قرآن آیت الله جوادی آملی در سال جاری برگزار خواهد شد.

---

1 - کافی، ج 2، ص 610.

2 - همان.

3 - سوره احزاب، آیه 21.

4 - سوره نحل، آیه 98.

5 - بحار، جلد 93، ص 278.

6 - سوره اعراف، آیه 196.

7 - سوره مزمل، آیه 20.

8 - سوره بقره، آیه 257.

9 - سوره انعام، آیه 122.

10 - سوره عصر، آیه 3.

11 - سوره بقره، آیه 130.